
BUD PRÁCI ČEST?

BURŽOAZNÍ RÉTORIKA

Čím více se společnost rozpadá, tím více ve svých médiích velebí práci. [1] Vskutku není nikterak vzácné, vidíme-li hlavy států, odboráře..., jak věnují spoustu svého času v médiích tématu práce. Vysvětlují nám, že „práce je nezbytná“, že se „musíme stát tvrdě pracujícím národem“, že „bez práce nemůžeme žít“, že „je třeba zvýšit produktivitu“, „přebudovat zemi“ (či zvýšit její konkurenceschopnost...) atd.

Kromě toho ti, kdo pronášejí podobné řeči, jsou obvykle ti, kdo nepracují. Předně proto, že v zásadě společenská pravidla zakazují chválit sám sebe. Zadruhé, kdyby takové řeči vedl dělník, bylo by to, jako by chtěl vytvářet a zdokonalovat mučící nástroj (práce jsou muka!), jenž na něj aplikuje jeho vlastní mučitel. A konečně, tento typ proslovů koresponduje s potřebou kapitálu udržet proletáře v postavení pouhých dělníků [2], živících se prací, potících ze sebe nadhodnotu a zbytek svých „životů“ věnujících obnově své pracovní síly..., aby mohli dál pracovat.

Diskurs točící se kolem hesla, „Ať žije práce,“ ani zdaleka neudržují jen individuální mluvčí, ale kapitál – toto společenské monstrum, jediný opravdový subjekt této společnosti. Vždyť kapitál není pouze hodnotou zhodnocující samu sebe, sociálním vztahem vykořisťování námezdní práce. Jakožto hodnota v procesu si podřídil člověka a změnil jej ve vykonavatele svých vlastních zájmů. Takto se kapitál transformuje v nejvyšší subjekt společnosti a zároveň své vykonavatele mění v pouhé loutky. [3]

Když kterýkoli šéf, kterýkoli G. W. Bush, kterýkoli Putin, kterýkoli ředitel firmy nebo odborový předák pronáší tato slova, naprosto odpovídají jeho vlastním zájmům. Kapitál, tak říkajíc, hovoří skrze svá vlastní ústa.

„Pracuj,“ „Nasad' vyšší pracovní tempo,“ „Práce ti dodává pocit svobody,“ [4] „Ať žijí hrdinové práce“ – to vše jsou hesla, která představují skutečné a úplné zájmy společenské třídy, jež žije z vymáhání nadhodnoty a která se organizuje do „národních“, „socialistických“ či „lidových“ států... Její účast na nadhodnotě přímo souvisí s její schopností spravovat kapitál či – což je totéž – s její schopností kontrolovat dělnickou třídu. Ve finále jde tedy o to, že nejlepší kapitalisté jsou ti, kteří dokáží nejlépe zajistit reprodukci námezdní práce. Skuteční vlastníci výrobních sil (buržoazie) rozhodují o jejich využití ekonomicky a nejschopnější z nich jsou ti, jimž se podaří přimět námezdního otroka, aby se svým otroctvím cítil spokojen.

UŽITEČNÝ IDIOT

Někteří lidé tvrdí, že je to něco jiného, když podobné řeči vede námezdní otrok, dělník. Nic nemůže být vzdálenějšího pravdě. Když chudý a ubohý dělník oslavuje práci, zrazuje svoji třídu, zřiká se jejich bezprostředních i historických zájmů a ta se pak nedokáže ustavit jako proletářská třída proti kapitálu. Přísně řečeno, jedná se o užitečného idiota [5], který dál udržuje a rozvíjí práci a který – nehledě na své vlastní úmysly – objektivně přispívá k rozvoji a intenzifikaci vykořisťování celého proletariátu.

Pro kapitál je velmi důležité, aby dělník pěl chválu na klady práce, protože jako idiot je ještě užitečnější při přesvědčování ostatních dělníků, aby se poddali práci a vykořisťování. Z hlediska třídního boje tak nepochybně stojí na straně kapitálu. Poněvadž objektivně jedná ve prospěch zvyšování poměru nadhodnoty ku variabilnímu kapitálu (a tak se staví proti *bezprostředním zájmům* dělnické třídy v boji proti míře vykořisťování) [6], globálně brání odcizenou práci, samotný základ této společnosti vykořisťování člověka člověkem; a tím se staví proti *historickým zájmům* proletariátu.

Podobné řeči tedy zůstávají v podstatě buržoazními, a to nikoli jen protože slouží kapitálu, ale také protože je pronáší kapitál, byť vycházejí z úst nějakého prostředníka.

Ve svém procesu celosvětové industrializace, v rozmnožování pro něj charakteristického bohatství a chudoby, kapitál sám stále více rozvíjí technické prostředky, které jeho otroky přimějí pracovat, které jim umožní zvýšit produkci, zanechat za sebou vlastní život v podobě věcí, jež jsou koneckonců jejich ne-majetkem, odcizeným světem věcí, které stojí proti nim, vykořisťují je a utiskují.

Nové metody, nové stroje, účelná hudba, šplhání po stranickém žebříčku, odborářské a politické proslovy, kontrola nad časem a pohybem, kariérní postup v odborech, „ať žije práce“ (dokonce, i když to provolávají sami dělníci!)... to všechno značí jen jedno: vše pro větší a lepší vykořisťování.

Kapitál se zdokonaluje a zdokonaluje i své metody pro intenzifikaci vykořisťování. Pro tento účel není nic užitečnějšího než dělník, který křičí, „Do práce!“ Tento dělník tak sám odhaluje, že není ničím víc než tažným koněm, soumarem vynakládající surovou, obecnou, lhostejnou, abstraktní energii, která se transformuje v utiskující moc, v kapitál, který si zase znovu žádá čerstvou krev od téhož soumara, aby vzniklo ještě více kapitálu. Tento proces vyžaduje ještě více práce, více svalového úsilí a tento nový kapitál pak potřebuje žít z životodárné krve a

produkovat ještě více kapitálu, přičemž zintenzivňuje úsilí svých poskoků. Nelze ustavičně obnovovat kapitál, aniž by se v práci nemuseli zabíjet proletáři. Kapitál může existovat a přetrvávat jedině tak, že se neustále mění v ještě více kapitálu. Stejně jako širší reprodukce vykořisťování práce je naléhavou potřebou kapitálu zabíjet živou práci, aby se z ní stal kapitál, neboť jeho esencí je mrtvá práce. Právě ta jej pohání. Musí vršit mrtvolu a hory předmětů, které se nedají použít k ničemu jinému než k ničení, jež je koneckonců jen dvojitým způsobem akumulace mrtvé práce. Kapitál nemůže dělat nic jiného než se množit s využitím práce, jejím akumulováním coby mrtvé práce, a zvláště s využitím užitečných idiotů, kteří si práci idolizují a křičí: „Ať žije práce!“... Tento pekelný kruh může rozetnout jedině diktatura proti kapitálu a jeho společnosti námezdního otroctví.

BOJ PROTI PRÁCI

Vykořisťování lidí, násilím podrobování práci, odněpaměti proti práci a proti podmínkám jejího uskutečňování povstávali. V celých dějinách nikdo nepracoval, protože by chtěl, ale protože musel, ať už jej k tomu nutil bič, náboženství, krev a oheň, a/nebo protože byl násilím oddělen od vlastnictví prostředků své obživy (což je v zásadě totéž jako být oddělen od života). Všichni vykořisťovaní, ať už otroci, nevolníci, domorodí lidé podrobení „svému objevení“ nebo moderní proletáři... proti práci neúnavně bojovali. Vzpourey, útky, částečná nebo všeobecná povstání měly vždy úzce související příčiny:

- boj za lepší kvalitu prostředků k obživě a za získání méně bídného podílu na společenském produktu - boj proti tempu a intenzitě práce
- boj proti prodlužování pracovní doby a za její zkrácení
- boj proti vykořisťování a za vybudování jiného druhu společnosti

To vše lze shrnout jako boj za lepší život či jednoduše jako boj za lidský život. Je to boj proti těm společnostem, které si vynucují muka a práci, boj za minimální pracovní nasazení (co do doby trvání i do intenzity), boj za získání co největší části ze společenského produktu.

S formováním a vývojem proletariátu a jeho historické strany [7] se od těchto požadavků neupustilo, nýbrž se dál rozvíjely a upřesňovaly. Komunismus jakožto hnutí organizovaného proletariátu bojuje za všeobecnou redukci práce na její minimum (co do doby trvání i do intenzity) a za dobytí společenského produktu proletariátem. Otevřeně však prohlašuje, že tyto požadavky může skutečně a plně splnit jenom revoluční diktatura proletariátu, která povede svět proti všem současným normám (diktatura proti směnné hodnotě) na základě potřeb rozvíjejícího se lidstva. Oproti všem buržoazním socialismům, které tvrdí, že práce je lidským bytostem vrozená a socialismus si představují jako jednoduchý proces, kdy se „bohatým“ vezme zboží a rozdá se „chudým“, komunismus potvrzuje potřebu nejen revolucionizovat distribuci (jež je koneckonců pouhým důsledkem neodlučitelně spojeným s výrobou), ale také *zničit samotné základy výrobního způsobu*. A tak zásadně revolucionizuje samotný cíl výroby, takže jej již neurčuje míra zisku ale zlepšování života, aby práce byla lehčí a pracovalo se méně. To logicky znamená likvidaci peněz, merkantilismu a námezdní práce. Jedině tato destrukce může dát vzniknout základně, na níž již práce nebude prací a produktivní činnost se bude moci znovu začlenit do samotného života člověka.

Vývoj kapitalismu je souběžným a vzájemně si odporujícím vývojem buržoazie a kontrarevoluce na straně jedné a proletariátu s jeho programem na druhé. Boj proti práci, za získání společenského produktu, za revoluci je generován kapitálem, jenž zároveň generuje vývoj a sílení reakce. Každé zkrácení pracovní doby se vykompenzovalo zvyšováním

produktivity práce a větší intenzitou – v dílně, továrně, na montážní lince taylorismem... a „novými metodami v řízení práce“. Vývoj sociálně-demokratických stran a stran práce, buržoazního odborářství, labourismu a nověji stalinismu, nacionálního socialismu, populismu (ve všech jeho variantách, včetně peronismu, castrismu...) byl s tímto procesem souběžný a v dokonalém souladu. Veškeré buržoazní síly a strany velebí práci jako *ideologický střed svých kampaní*, aby zadržely dělníky a měli je tak ke svým službám.

VÝVOJ STRAN PRÁCE

Od poloviny minulého století se velebení práce buržoazií ustavuje ve stranu. Až do té doby se buržoazním stranám pro dělníky říkalo prostě „lidové“, ale poté si ty buržoazní směry, které nejlépe dokázaly krotit dělníky, říkaly „socialistické strany“, „dělnické strany“, „sociálně-demokratické strany“ a „strany práce“...

Klasickým příkladem buržoazních stran (buržoazní byly svým programem, svým životem, svými činy...) byla Lasallová strana – německá sociální demokracie – a později veškerá mezinárodní sociální demokracie. Tyto strany byly tvořeny především dělníky a z opěvování práce a dělníků si udělaly základní bod svého programu. Buržoazní ideologie práce coby zdroje veškerého bohatství [8] byla jak hlavním bodem teorie tak cílem strany a socialismu. Heslem byla vyhlášena „emancipace práce“ a vždy ji doprovázela jiná podobná hesla jako třeba „za ustavení svobodného a lidového státu“. [9] Čím více se stát osvobozuje, tím více utiskuje občanskou společnost a stejně tak i emancipace práce může znamenat jediné zpevnování kapitalismu. [10]

Po Marxově smrti se sociální demokracie snažila stát „marxistickou“, aniž by zásadně změnila svůj lasallovský program (opěvování práce). Potlačila a padělala vše, co bylo na Marxově díle podvrtné a revoluční a tak vytvořila to, čemu se říkalo (a ještě dnes se tomu tak říká) „marxismus“ – to nejobdivivější velebení práce a dělníků, jaké existuje.

Kousek po kousku se z toho, co Marx ve svém díle považoval za katastrofální, jako třeba *dělníkova bytost a práce*, a co odsuzoval jako vrchol brutalizace, nelidskosti, vykořevení... stala nutnost, čest pro „marxisty“ z celého světa. Ve jménu dělníků tyto strany práce propagovaly práci jako synonymum seberealizace člověka („práce člověka osvobozuje“). A od toho je už jen malý krůček k Hitlerovým a Stalinovým pracovním táborům.

A po porážce mezinárodní revoluce z let 1917-1923 se tento krůček snadno uskutečnil. V samotném Rusku se konsolidovala skutečná armáda práce, poněvadž kontrarevoluce nastolila likvidaci revolučního proletariátu a jeho komunistického předvoje. Na základě Leninem zastávané sociálně-demokratické teorie, podle níž je rozvoj kapitalismu skutečným posunem vstříc revoluci, se vše podřídilo kapitalistické výrobě, námezdní práci. Národní kapitalistický stát si však žádá konkurenceschopnost a tak bylo nutné aplikovat ty nejmodernější metody vykořisťování dělníků. Taylorismus [11], který před povstáním odsuzoval jako „zotročení člověka strojem“ začal Lenin, coby správce kapitálu a státu, považovat za všelék. Protože byl vězněm sociálně-demokratické ideologie, nepovažoval zvyšování intenzity práce za ten nejantikomunističtější akt, jaký si lze představit, ale za akt neutrální, který může stejně tak sloužit socialismu jako kapitalismu. [12]

V čele tohoto mistrovského podrobování lidí práci a vynucenému rytmu práce, kteréžto v Rusku dosáhly paranoidních rovin, stáli velcí bolševičtí vůdcové: Lenin, Zinovjev, Trockij, Stalin... Při zavádění nových rytmů a metod, které kapitalismus pro svoji reorganizaci v

Rusku potřeboval, se ukázali jako velmi krvežízniví. Když Zinověv v Petrohradě organizoval potlačování jakéhokoli boje proti práci a státu, změnil se v krvelačného psa. Trockij byl praporečnickem militarizace práce, vytváření táborů nucených prací a v rozhodujících chvílích velel represivním složkám... A konečně Stalin (na nějž se později svalovala veškerá vina!) toto dílo dovedl k samotnému vrcholu skrze své pracovní tábory, jimiž prošlo přes 15 000 000 dělníků. A za účelem reprezentace společnosti, v níž kapitál likvidoval všechny podoby boje proti vykořisťování, se poprvé „práce“ a zejména pak „práce v příkladném tempu“ změnily spolu se Stalinem v modlu, Boha, posvátné a nedotknutelné zvíře. Byla to pochmurná vláda stachanovců. [13]

STALINISMUS, NACISMUS, CASTRISMUS

Kapitalismus a jeho veřejné mínění skrývají rozhodující protiklad (komunismus-kapitalismus) a místo něj prezentují soubor falešných protikladů (třeba „fašismus-antifašismus“), které pravidelně kritizujeme. Navzdory skutečnosti, že nejruznější buržoazní frakce během imperialisticko-kapitalistické války (která je jen pokračováním konkurence) vztyčují různé prapory, jejich program je v podstatě totožný. Fašismus a antifašismus představují tentýž druh společnosti: kapitalismus či přesněji kapitalismus reformující se po nejdůležitější revoluční vlně v dějinách proletariátu a nastolující tu největší a nejimpozantnější kontrarevoluci, jejíž realita nás sužuje dodnes.

Byť se po nás chce, abychom věřili opaku, Stalinův režim měl jakožto národní socialismus naprosto stejný program a v podstatě uskutečňoval totéž co nacionální socialismus jeho starého spojence Hitlera, a to nikoli z hlediska jejich vzájemné shody či neshody v určitých údobích národní a mezinárodní politiky, ale v zásadě proto, že správu společnosti stavěli na *národním* projektu socialismu. Stěžejní ideologií je *práce*, a to ve *straně práce*. Je jasné, že mezi jejich proslavy byly jemné odlišnosti. Hitler svůj vzestup k moci založil na obraně socialismu bojujícího „*proti mezinárodnímu finančnímu a lichvářskému kapitálu, [14] proti vládě, plutokracii a za opravdový socialismus německého národa.*“ Stalin raději říkal, že jeho socialismus (v jedné zemi) bojuje proti „kapitalistickým zemím“ a za „lidové demokracie“. Stalinův program se ale naprosto stejně jako Hitlerův soustředil na nesmírné pracovní úsilí, na těžký průmysl a konkrétněji na komunikační a energetickou infrastrukturu a na budování „pro pracující lid“. Centrem každého z těchto režimů byla pracovní služba, pracovní tábory, opěvování práce a *povinnost pracovat prezentovaná jako čest.*

„Povinná pracovní služba by měla být pro mládež ctí a službou věnovanou lidu. Neměla by ani poskytovat hospodářskou lidskou sílu soukromému průmyslu ani by se neměla měnit ve firmu konkurující státu. Měla by skýtat armádu dělníků, kteří se úspěšně pustí do veřejných prací pro ekonomické, kulturní a hlavně národně-politické cíle.“ [15]

Dnes tváří v tvář situaci, kdy každý režim „*ve jménu dělníků*“ volá po větším pracovním nasazení a utahování opasků (zejména na místech, kde je v čele státu strana národního socialismu, strana práce, [16] jako například na Kubě), je velice důležité jasně ukazovat, že na této politice není nic zásadně originálního, srovnáme-li ji s jejími předchůdci – stalinismem a nacismem. Právě proto musíme klást důraz na nacismus, jenž je nepochybně méně známý než ony ostatní politiky. Nacismus není jen jedním příkladem strany práce z mnoha. Bez pochyby je svého druhu nejdokonalejší a jeho ostýchaví nástupci (protože se k němu nemohou přihlásit) jej mohou maximálně imitovat (ať už si toho jsou vědomi či nikoli).

Na dílech a projevech Fidela Castra ve skutečnosti není nic originálního; dokonce ani tehdy, když tvrdí, že jeho strana představuje boj manuálních a duševních výrobců proti buržoazii, ani když prohlašuje, že přístup dělníků k moci (představovaný samozřejmě socialistickou stranou) jim dal možnost spravovat státní záležitosti.

„Politická buržoazie byla vyhnána z politické scény. Na její místo nastupují manuální a duševní výrobci, síly práce (Arbeitertum), aby započali své dějinné poslání. Nejde jednoduše jen o mzdy a pracovní dobu – i když nesmíme zapomínat, že tyto požadavky jsou základní a možná tou nejdůležitější manifestací socialistické vůle. Podstatnější však je začlenění schopného a zodpovědného společenského tělesa do státních záležitostí, tělesa, které možná v politické budoucnosti naší vlasti vskutku převezme dominantní úlohu.“

Toto není projev Fidela Castra, ale známého nacisty Goebbelse, jenž se nebojí se stejným cynismem jako Castro dodat:

„Nejsme charitativní instituce, ale socialistická strana revolucionářů.“ [17]

V následující pasáži hovoříme téměř výlučně o nacistech. Není třeba citacemi a zmínkami o „skutcích“ socialistů rýsovat výslovnou paralelu s každým příkladem. Každý čtenář ve svém okolí najde nějaké takové socialisty a castristy, co se posledních padesát let snaží napodobovat nacisty.

Veškerá propaganda nacistického režimu stála na prospěchu, který měl podle nacistů tento režim pracujícím lidem přinést. Zejména zdůrazňovala *naprosté odstranění nezaměstnanosti*, které mělo být opakem „úpadku prohnílého kapitalismu“. Když byla Francie obsazena, přešla od více než šestimilionové nezaměstnanosti k systematickému verbování „dobrovolných“ dělníků pro Německo, kteří měli nahradit chybějící pracovní sílu. Toto údajně „odstranění nezaměstnanosti“ ve skutečnosti nebylo ničím více a ničím méně než pracovní povinností pro nezaměstnané, což byla ve světě obecná situace, kterou s různými úspěchy prosazoval kapitál jako celek, od Stalina až po Roosevelta. Jednalo se o všeobecné přiznání potřeby uchýlit se k politice veřejných výdajů (kterou později teoreticky zpracoval Keynes), velkého budování, intenzivní militarizace ekonomiky, přičemž všechno směřovalo k imperialistické válce. Pro německého dělníka, stejně jako pro každého jiného dělníka, jemuž je vnučena kapitalistická práce v době, kdy kapitalismus nabízí jen nezaměstnanost, je pak práce špatně placená, sešňerovaná, militarizovaná a vede jej k válce a smrti. Tehdy se však věci jevily jinak. Ubožáci, kteří šli do táborů, [18] vykládali, že odjíždí spokojeně, protože uniknou nezaměstnanosti a dekadenci a půjdou „do práce“! Nacisté své kampaně stavěli na „konkrétních“ činech, na *budovách pro dělníky*, na turistických domovech a letoviscích pro dělníky, na *vymýcení negramotnosti* a na *lidovém školství* atd. Skutečnost, že četní latinskoameričtí či jiné socialisté si tyto úkoly přisvojili jako socialistický program, jen pomáhá odhalovat, jak se věci mají!

Program nacionálně socialistické strany chtěl „*dát německému dělníkovi vlast, vybudovat zdravé bydlení, kde bude vzduch, světlo a slunce pro aktivní mládež*“ [19] a tehdejší *Gramma* či *Barricada*, [20] které se říkalo *Völkishce Beobachter*, chtěla přinášet „konkrétní“ [21] prvky pro výstavbu domů a „moderních dělnických sídlišť“ s „novými zařízeními na těchto sídlišťích“ atd. Ve svém pravidelném sloupku nazvaném „Socialismus v činech“ tento list prezentoval klasické demagogické kraviny užitečných idiotů ve službách státu. David Schoenbaum uvádí následující příklad obsahu tohoto sloupku [22]:

„Sdělili, že zaměstnanci jedné textilky na jihu Německa dobrovolně dělají přesčasy a produkt své práce věnují do nacistického fondu na pomoc obětem pracovních nehod... že sedláci nabídli Hitlerově mládeži prázdninové ubytování pro padesát tisíc dětí a nacionálně socialistická organizace žen z Mannheimu rozdala o sedm set víc... Zaměstnanci magistrátu v Drážďanech založily fondy na financování eskadry pěti letadel pro saského statthaltera (guvernéra), aby tak pomohli mužům od SA a SS z finančních potíží a přispívali 1% ze svých platů – čili akceptovali dobrovolné snížení mzdy „ve prospěch národního úsilí“... Mezi další příklady z téže série patří dokončení předměstského bytového projektu a částečné rozdělení zisků mezi zaměstnance Erichem Kohlem a jeho Prussische Zeitung... Na vánoce roku 1933 straničtí činitelé rozestavili stoly na ulicích proletářského severního Berlína a všem, včetně bývalých komunistů (!!! – red.), rozdávali dárky. „Tohle je socialismus, jaký jsem hledal“ (Ne, navzdory dojmu tato prohlášení nečinil Fidel Castro – red.) „a bylo mi ctí sloužit mu celou svou bytostí,“ napsal Goebbelsův pobočník Schaumberg-Lippe.“ [23]

Stejným způsobem se za nacismu zintenzívnily kampaně za lidovou *kulturu*, změnil se a zmodernizoval celý vzdělávací systém. Přístup ke vzdělání se stal všeobecným a tak jako v jiných případech se prezentoval jako synonymum lidského osvobození a *socialismu*. Jenže šlo o reorganizaci pracovních sil, aby lépe sloužily kapitalismu a všichni mohli dosáhnout na „kulturu“ [24]; šlo o prosazování technických a odborných kariér; a zejména se jednalo o důkladné vymývání mozků, které mělo ještě silněji podrobit dělníka jako užitečného idiota národnímu státu a jeho zájmům. S těmi, kdo byli přijati a získali diplom, kdo chvátali stát se těmi nejservilnějšími vazaly, se zacházelo jako s hrdiny:

„Laureáti byli váženi jako šampióni Olympijských her či jako filmové hvězdy, velmi obřadně je odvezli do Berlína a fotografovali je osobně vedle Leye a Hitlera.“ [25]

Toto „společenské povýšení“ samozřejmě doprovázela intenzivní kampaň publicity. Tisk byl plný příkladů dělníků, kteří ještě předchozí den nevěděli, kde budou spát, vyhozených „rolníků“, kteří nic neměli. Netřeba zdůrazňovat jak melodramaticky tisk popisoval podobné osobní situace „před“ a „po“ tom, co „triumfovali“. Schoenbaum poznamenává:

„Vzhledem k tomu, že polovina laureátů pocházela z rodin námezdních dělníků a že 80% z nich nedosáhlo ani středoškolského vzdělání, režimu se alespoň tímto způsobem povedlo svoji propagandou velkolepě glorifikovat pracující třídy.“ [26]

Tak jako každý jiný cynický socialista ve vládě kapitalistického státu i Hitler se prezentoval jako příklad *dělníka*. Nechal se fotit, jak vykonává „dobrovolnickou práci“, jako „číslo 1 v pracovních táborech“. Vousatý buržoa sekající cukrovou třtinu není tedy příliš originální ani v tomto ohledu. Letáky, které dnes rozdává CEDADE, mají na jednom přebalu obrázku svalnatých dělníků, jak rozhodným krokem pochodují s lopatami a dalšími pracovními nástroji, a na druhém Hitlera obklopeného vojáky, jak jde s lopatou v ruce příkladem a nabírá zeminu, přičemž jej doprovází refrén písně *Pracovní fronty*, „naše lopaty jsou zbraněmi míru.“ [27]

Veškerá tato „...nediferencovaná glorifikace „dělníka“ stála na neustálém volání po sociální mobilitě, přičemž se kladl agresivní důraz na sociální rovnostářství.“ [28] Tak jako na všech ostatních polích i zde se uváděl Hitlerův příklad. V žádném pracovním režimu není nic lepšího než ukázat, že jeho nejlepším představitelem je dělník, který pochází z „dělnické třídy“. V tomto ohledu Hitler vyhrál první cenu. [29] V nacionálně-socialistické straně se recitoval skutečný katechismus:

„Jaké profese vykonával Adolf Hitler?“

Odpověď: „Adolf Hitler byl stavebním dělníkem, umělcem a studentem.“ Kdykoli mohl (a když jej o to publikum požádalo!), Hitler vzpomínal, jak byl „příkladným a houževnatým dělníkem“:

„V mládí jsem byl též dělníkem, pomalu jsem se propracovával průmyslem, studiem a myslím, že mohu říci, že i hladem.“ [30]

Skutečná přeměna *1. máje* ve svátek práce, v den oslav – i přestože vzniknul jako symbol boje proti kapitálu – byla přirozeně dílem nacistů.

V tomto případě, tak jako v mnoha dalších, Hitler uskutečňoval program, který buržoazní socialisté – sociální demokraté – vždy slibovali. [31] Velké přehlídky a slavnosti, které dnes vidíme oslavovat odporné otroctví dělníků vůči národnímu státu (což je pravý opak revolučních hrdinů z Chicaga), nelze vůbec považovat za Stalinův, Maův, Perónův či Castrův vynález, nýbrž vskutku za Hitlerovo dílo.

Hlavními hesly režimu neoddiskutovatelně byly: „Arbeit adelt“ („práce šlechtí“) a „Arbeit macht frei“ („Práce osvobozuje“, „Člověk se osvobozuje prací“). Jako koruna toho všeho se „ARBEIT MACHT FREI“ [32] objevilo obřím písmeny nad branami největšího koncentračního tábora Osvětim. Nešlo o černý humor, ale o skutečnou víru v hnusný systém, v rozkládající se kapitalismus, v systém, jenž člověka vede k tomu, aby ztratil sám sebe, aby svůj život až do smrti obětoval na oltář boha Práce.

„...Třetí říše nabízela ideologii práce kombinující zároveň zhruba stejné apely na hrdost, vlastenectví, idealismus... Hlavním bodem byl étos práce, jenž se nezaměřoval ani tak na dělníka jako na práci samotnou... Tak jako v kolosálním návrhu monumentu autobahn od Josefa Thoraka, kde se tři nezvykle svalnatí obři jako Sisyfos pouští do obrovské skály, byla práce oblíbeným tématem oficiálního umění. Velké továrny dokonce stavěly kaple, jejichž hlavní ulička vedla k Hitlerově bustě pod symbolem Pracovní fronty a lemovaly ji postavy dělníků v heroické velikosti; jednalo se tedy o malé svatyně nacionálně-socialistického boha Práce.“ [33]

Čili, což platí i pro Stalina a tolik jeho současných následovníků, dělník není tím, kdo bojuje proti svému postavení, kdo osnuje spiknutí a jako takový existuje tak, jak se během dějin vždy jevil – velký nebo malý, s brýlemi nebo bez nich, žena nebo muž, v montérkách nebo s vázankou, přistěhovalec nebo „domácí“, starý nebo mladý, tlustý nebo hubený... – a místo toho jej představují jako pracující zvíře, jako toho, kdo silou svých paží drží celý režim a svaly na něm jen hrají, tedy přesně jako tu postavu, která je módní v každém režimu nucených

prací (macho, mladý, silný, příslušník národa, nacionalista, dělník [34]). S tímto archetypem mladého, hezkého, silného dělníka kypícího zdravím přicházejí i reklamy po celém světě.

Ruku v ruce s idealizací práce musí jít určité drobnosti a organizace volného času, aby dělníci vždy byly v dostatečně dobrém stavu a mohli dál hrdinně pracovat, jelikož neexistuje jiný způsob jak udržet to nejvyšší tempo intenzity práce a tudíž i vykořisťování. Nacisté zde znovu byli učitelé všech socialistů oslavujících dělníky, včetně Stalina. Vytvořili speciální organizaci „*Kraft durch Freude*“ známou jako KdF, což znamená „*Radost k síle*“, relaxaci k síle. Tato organizace financovaná z fondů rozpuštěných odborů měla při kontrole nad dělníky nepopiratelný úspěch. Program jejich aktivit byl poměrně široký: divadelní hry, semináře, kulturní události, dotovaná sportovní uskupení, kluby folklórního a moderního tance, vzdělávání dospělých, umělecké výstavy, kino kluby atd.

Hitler se mohl pochlubit udržováním všech mýtů, které umožňovaly důležitý nárůst vykořisťování v jeho národním socialismu:

„Lidé pracují rozhodně a radostně a přitom vědí, že se nepropůjčují boji za kapitál hrstky egoistů, ale pro blaho kolektivu.“ [35]

Největším úspěchem KdF byla její turistická organizace pro dělníky. I zde jsou všichni pozdější vlastenečtí dělníci a socialisté jednoduše vulgárními imitátory. KdF zvládala organizovat volný čas miliónům dělníků tím, že je posílala na organizované dovolené (netřeba velké představitosti, abychom uhádli, jak vypadaly) a s pomocí dotací dovedla cestovní ruch k expanzi, jež byla ve světě bezprecedentní. Jeho expanze, vyvolaná potřebami průmyslového kapitálu, se příznivě odrazila na průmyslu, protože KdF oživila dopravní průmysl zakázkou na výstavbu dvou obřích zaoceánských parníků a rozvinula automobilový průmysl skrze *KdFwagen* a později *Volkswagen*. To vše, jak víme, sloužilo přímo přípravám na válku a později válce samotné. [36]

Nacismus svým slibem, že auta zlidoví (jenž z velké části zůstává povětšinou nominální) a zejména cestovním ruchem – přičemž obojí se tehdy považovalo za známku bohatství, za výlučně buržoazní možnost – rozněčil iluzi, že třídy zmizely. Kořeny této nesmírně a absurdní lži, kterou propagovali všichni důležití představitelé režimu, nicméně sahaly hluboko do německé společnosti. Na téma cestovního ruchu R. Ley prohlásil:

„Dělník chápe, že to s pozvednutím jeho společenského postavení myslíme vážně. Chápe, že to nejsou tzv. „vzdělané třídy“, koho vysíláme jako představitele nového Německa, nýbrž on sám, koho ukazujeme světu.“

A na Mezinárodní konferenci o *politice oddechu a volného času* [37] Ley oficiálně prohlašoval:

„V Německu již neexistují třídy. V budoucích letech dělník ztratí poslední stopy komplexů méněcennosti, jež mohl zdědit z minulosti.“ [38]

Ale tak jako v každém jiném vlastenecky socialistickém režimu, který usiluje o co největší vykořisťování a o co nejlepší potravu pro děla do imperialistické války, i zde si vůdcové jasně

uvědomovali jeho cíle. Někteří z nich měli čas od času odvahu, či nedostatek uvědomění, prozradit je. A tak Starcke, tiskový důstojník Pracovní fronty, s maximální nenuceností prohlásil:

„Neposíláme naše dělníky na dovolenou na našich lodích ani jim nebudujeme masivní lázeňská zařízení u moře pro legraci, ať už naši či jedince, který je má šanci využít. Činíme tak pouze proto, že máme zájem na zachování schopnosti jedince pracovat (Arbeitskraft) a abychom jej mohli poslat zpět do práce posíleného a osvěženého.“ [39]

A kapitulu o nacistickém opěvování práce, opěvování tolik podobném tomu, které provádějí všichni nacionalističtí socialisté, uzavřeme právě touto perlou upřímnosti. Čtenáři již musí být z onoho workerismu a národního a socialistického fanatického zápalu pro práci dostatečně špatně. Vraťme se k našemu boji proti práci!

OTÁZKA UVĚDOMĚNÍ DĚLNÍKŮ V BOJI PROTI PRÁCI

Navzdory všem proslovům každý, kdo může žít jen díky tomu, že prodává svoji pracovní sílu, má pocit, že pracuje, protože nemá jiné řešení, že je to jediná cesta k přežití, která mu zbývá.

Proto pracuje, co nejméně to jde, a pokud může, nepracuje nebo, je-li to možné, pracuje a zároveň se snaží trochu žít (můžeme-li tedy tento atrofovaný život nazvat „životem“). Tráví trochu delší dobu na záchodě, kouří cigaretu, „zneprovozní“ stroj, snaží se komunikovat s ostatními dělníky, zpomaluje tempo, vždy se snaží – v rozporu se situací – jednat jako lidská bytost a ne jako stroj, jakoby mohl znovu objevit lidskou existenci, když se šéf nedívá, během přestávky nebo když se skrývá na záchodech. Někteří nejdou do práce, kdykoli je to možné, jiným bývá „špatně“, náhle je začnou bolet zuby, hlava nebo se objeví ostré bolesti, bolesti, které nemůže nikdo prokázat (vždy však nejsou smyšlené, protože někdo se ze znechucení prací nakonec skutečně začne vážně sebepoškozovat). Je spousta důkazů, že dělníci nejčastěji onemocní v pondělí ráno a ve dnech bezprostředně po svátcích.

Po celém světě se absentérství stává všeobecným. Ti, kdo sabotují výrobu jsou odsuzováni, jelikož reagují, jak nejlépe mohou, na všechny vynálezy zvyšující tempo práce. V každé továrně a kanceláři vznikají tisíce proti-vynálezů, aby je mařily...

Nevidět v těchto zdánlivě nesouvislých aktech nezřetelný leč velmi reálný *boj mezi dvěma antagonistickými třídami* společnosti znamená zavírat před ním oči. V každém z těchto aktů totiž existuje opozice mezi bojem proti práci, za komunistickou společnost, a udržováním námezdního otroctví.

Jedná se o nesporná, živá *fakta*, která demonstrují hnilobu společnosti založené na práci a nenávist soustředěnou v každém z jejích námezdních otroků... Faktem je i to, že „lenost“ a „flákačství“ (koneckonců jen nesporné pokusy o lidský a intuitivní odpor proti práci) se vždy považují za zločiny, a to ani nemusíme zmiňovat pracovní tábory určené pro „příživníky na společnosti“ nebo „nebezpečné delikventy“, kteří jsou například na Kubě synonymem pro každého, kdo sabotuje výrobu.

Avšak v současném období kontrarevoluce (proletariát má stále spoustu problémů, aby se jí zbavil) se tato fakta dost často nezobecňují. Dokonce *ani ti, kdo dělají vše, co mohou, podvádějí mistry, šéfy, stát, nejsou s to pochopit revoluční význam svých vlastních činů*. Za jistých okolností se jednak nepodílí na požadavcích dělnické třídy a na boji a jednak považují

revoluční heslo „*pryč s prací*“ za nesmyslné. I když hovoří s uznáním o někom jiném, uchylují se k buržoazním sloganům jako třeba, „*Je to dobrý chlap, opravdový dělník,*“ „*vzorový dělník*“...

Na takové případy všichni narážíme každý den našich životů a lidé tvrdí, že je to všechno jen „lež“. Navzdory společensky masivním rozměrům akce proti práci provádí se osamocené nebo ve skupinkách. [40] *Uvědomění* dělníků zůstává obecně *atrofované* buržoazní ideologii práce – samotní hráči v boji proti práci odsuzují tento boj, kdykoli se jim jasně a otevřeně řekne, že bojují předně a především proti práci.

Není ale důvod obávat se této situace. Naopak, jedná se o situaci, v níž komunisté vždy bojovali: proti proudu, proti myšlení a vědomí většiny, přesto však v jejím zájmu a za její akci, přičemž se snažíme, aby se spontánně se objevující metody boje stávaly vědomými. A nejdůležitější a zřetelně podvrtné je dávat jasně najevo, že tyto izolované akty sabotování práce, které dennodenně prožíváme, obsahují revoluční sílu, kterou je *třeba osvobodit*, abychom tento svět mohli rozervat na kusy. Proto je dnes naléhavé *bojovat nejen za méně práce, ale jasně křičet*, „*Pryč s prací,*“ „*Ať žije boj proti práci!*“

„AŽ ŽIJE PROLETARIÁT!“

Naši nepřátelé, opěvovatelé práce, strany národního socialismu, pějí chvalozpěvy na práci, a to zejména, když se prohlašují za marxisty. Jak jsme si v textu ukázali, proletář je ve skutečnosti zajímavý jenom jako dělník. Ve skutečnosti křičí, „*Ať žije pracující proletariát,*“ „*Ať žijí ukáznění dělníci,*“ „*Ať žije rozvoj země*“ a – ať už to říkají nebo ne – „*Ať žije národ.*“ To mimo jiné znamená, že povzbuzování proletariátu buržoazií je přesným opakem fundamentálních zájmů plynoucích z postavení proletáře a mnohem jasněji je lze přeložit jako: „*Víc pracujte, utáhněte si opasky, národ vás potřebuje.*“ Nepopřel by to ani Fidel Castro ani sandinisté, neboť takto povzbuzují proletariát, jehož existenci chtějí na staletí a staletí zachovat.

Když *revolucionáři* říkají, „*Ať žije proletariát!*“, není to prostě jen něco jiného ale přesný opak, a to svojí *premisou, obsahem i důsledky*. *Premisou*, protože aby proletariát žil, musí bojovat. Vždyť pro „marxisty“ proletariát představuje sociologickou sumu všech lidí, kteří pracují. Pro nás proletariát existuje ve své *konfrontaci* s buržoazií a tato opozice existuje v obecném boji o život – od výroby hmotných předmětů, přes organizaci do strany až po ozbrojený boj. *Obsahem*, protože život proletariátu nespočívá v práci – proletář žije tak, že si sám v sobě a svých soudruzích uvědomí lidské bytosti a toho může dosáhnout jedině bojem proti práci. A konečně *důsledkem*, protože proletariát narozdíl od buržoazie nemá zájem prodlužovat svoji existenci coby opozice vůči kapitálu. Cílem jeho vývoje – až do jeho přeměny v panující třídu – je potlačení všech tříd a tudíž i jeho *sebepotlačení*.

Shrnuto, zatímco povzbuzení, která proletariátu adresují *naši nepřátelé*, znamenají, „*Ať žije současné postavení* proletářů,“ komunistické, „*Ať žije proletariát,*“ značí: „*Ať žije organizovanost* proletariátu jako třídy, jako panující třídy, *kteřá potlačuje sama sebe, aby naprosto zlikvidovala své současné postavení*, aby zrušila námezdní práci a *produktivní činnost* tak jednou provždy mohla *přestat být prací a stát se lidským životem* a lidstvo mohlo konečně započít své autentické dějiny jako *lidská pospolitost*.“

Poznámky

[1] Tento text je překladem textu z roku 1982. Vyšel ve 12. čísle naší centrální revue ve španělštině, *Comunismo*, ve 34. čísle naší centrální revue ve francouzštině, *Communisme*, a v 13. čísle naší centrální revue v angličtině, *Communism*.

[2] „Rozumí se samo sebou, že na proletáře, tj. na toho, kdo žije bez kapitálu a pozemkové renty, čistě z práce, a to z práce jednostranné, abstraktní, pohlíží politická ekonomie jen jako na dělníka. Může proto stanovit poučku, že dělník zrovna tak jako každý kuň musí vydělat tolik, aby mohl pracovat. Nevšímá si ho v době, kdy nepracuje, nepohlíží na něj jako na člověka, nýbrž přenechává takové zkoumání trestnímu soudnictví, lékařům, náboženství, statistickým tabulkám, politice a dozorcům nad žebráky.“ (Marx v *Pařížských rukopisech*)

[3] „...Na jedné straně kapitalista prostřednictvím kapitálu vládne dělníkovi a na straně druhé moc kapitálu vládne samotnému kapitalistovi.“ (Marx)

[4] Viz „*Arbeit macht frei*“ níže.

[5] Slovo „idiot“ pochází z řečtiny a označuje někoho, kdo se nezabývá děním v „polis“ (město), čili politikou, nic o ní neví nebo se o ni nezajímá a tak svým nezájmem pomáhá tyranům. To je i případ dělníků, kteří nemají zájem o politiku své třídy a jsou tak nejlepšimi pomocníky tyranů.

[6] My totiž vidíme nedělitelnou jednotu bezprostředních a historických zájmů dělnické třídy, kterou se veškerý revizionismus zoufale snaží padělat tím, že je odděluje.

[7] Formování a vývoj proletariátu samozřejmě zahrnuje stejně tak výšiny jeho ustavování se v třídu a tudíž v politickou stranu (revoluční fáze) jako momenty maximální dezorganizace, rozdrobení a atomizace (kontrarevoluční fáze).

[8] Když kritizoval první bod programu sociálně demokratické strany (1. „*Práce je zdrojem veškerého bohatství a veškeré kultury*“), Marx řekl: „*Práce není zdrojem veškerého bohatství. Příroda je právě tak zdrojem užitečných hodnot (a z těch se přece skládá věcné bohatství!) jako práce, která sama je jen projevem jedné přírodní síly, lidské pracovní síly. Onu frázi najdeme ve všech slabikářích a je správná potud, pokud se předpokládá, že se při práci používá příslušných předmětů a prostředků. Socialistický program nesmí však dopustit, aby se takovými buržoazními frázemi zamlčovaly podmínky, které jim teprve dodávají smysl. Jen pokud se člověk k přírodě, prvnímu zdroji všech pracovních prostředků i pracovních předmětů, chová předem jako vlastník a nakládá s ní, jako by mu patřila, potud se jeho práce stává zdrojem užitečných hodnot, tudíž i bohatství. Buržoazie má velmi dobré důvody k tomu, aby přisuzovala práci nadpřirozenou tvůrčí sílu; neboť právě z přírodních podmínek práce vyplývá, že člověk, který nemá jiné vlastnictví než svou pracovní sílu, musí být za každého společenského a kulturního stavu otrokem jiných lidí, kteří si přivlastnili předmětné podmínky práce. Může pracovat jen s jejich svolením, a tedy také jen s jejich svolením žít.*“ (Marx, *Kritika gothajského programu*)

[9] Viz Marxova kritika této otázky v *Kritice gothajského programu*, ale také Marxova a Engelsova korespondence s Bebelem, Kautským atd. z téže doby.

[10] Právě kapitál je uskutečněním emancipace práce, osvobozením práce od jejího neodlučitelného charakteru ve vztahu k tomu, kdo ji prováděl jako aktivitu. Kdyby práce byla jen produktivní aktivitou, byla by s touto aktivitou neoddělitelně spojena a jinými slovy by

byla integrální součástí „dělníkovy“ bytosti a její otrokyní. Za kapitalismu však dochází k emancipaci práce, protože pracovnímu procesu dominuje proces zhodnocování a protože samotné provádění práce je její negací coby aktivity, z níž zbývá jen zvěčněná práce. Krom toho se práce emancipovala do té míry, že utiskuje toho, kdo ji provádí. A ani zdaleka nepředstavuje sílu třídy, která jí po generace oddávala svůj život, neboť dnes je – jakožto mrtvá práce – emancipovanou silou, kterou nepřátelská třída používá ke zvěčnění vykořisťování. Nesmíme tedy volat po emancipaci práce – my se musíme emancipovat od práce! V prvním pojetí je práce silou, která se emancipuje. V našem pojetí je to člověk, kdo se emancipuje od práce.

[11] Taylor byl buržoa, jenž měl ve svých třídních zájmech extrémně jasno. Aby pochopil všechny podfuky, které naše třída používá, aby pracovala co nejméně, sám drahnou chvíli pracoval jako dělník a na základě takto nabytých zkušeností vyvinul řadu norem, které měly eliminovat „hluchou dobu“. Jeho věda sestávala z kontroly nad časem a pohybem, která měla učinit řízení práce vědeckým, prosazovat metody „trestání“ dělníků a tak mezi nimi zvyšovat konkurenci, aby zůstali jen dělníci a „povaleči“ si museli hledat práci jinde atd.

[12] „*Učit se pracovat – toť úkol, který vláda sovětů musí postavit před lid v celém jeho rozsahu. Taylorův systém, tato poslední vymoženost kapitalismu v tomto směru; pojí v sobě, jako všechny pokroky kapitalismu, jak rafinovanou bestialitu buržoazního vykořisťování, tak řadu velmi cenných vědeckých vymožeností na poli rozboru mechanických pohybů při práci, vylučuje zbytečné a neobratné pohyby, vypracovává správnější pracovní metody, zavádí nejlepší systém registrace a kontroly atd. Sovětská republika musí stůj co stůj převzít všechno cenné z vymožeností vědy a techniky v této oblasti. Uskutečnitelnost socialismu bude záviset zejména na tom, jak úspěšně dovedeme spojit moc sovětů a sovětskou správní organizaci s posledními nejnovějšími vymoženostmi kapitalismu. Je třeba zavést v Rusku studium a vyučování Taylorova systému, soustavné zkoušení a uzpůsobování tohoto systému.*“ (Lenin v *Nejbližších úkolech sovětské moci*, 1918)

[13] Toto označení se odvozuje od jména jednoho stalinistického horníka vyhlášeného svojí fyzickou schopností za stejnou dobu odpracovat daleko víc než jeho „soudruzi“ z práce (pokud jej tedy oni považovali za svého soudruha) a vyzdvihovaného jako hrdina a příklad. Kapitalismus ve skutečnosti nezná jiný ideál pracujícího člověka než stachanovce.

[14] Adolf Hitler – *Mein Kampf*. Hitler dodával, že se jedná o „*nejdůležitější programový bod.*“

[15] Konstantin Hierl, nacistický ministr práce.

[16] Je zřejmé, že *veškerá* buržoazie obhajuje práci, ale my zde vybíráme jen ty nejreprezentativnější části obhajování práce kapitálem, vládami a stranami, pro něž byla práce a „hrdinové práce“ v centru vši ekonomické a sociální politiky.

[17] Citace z *The Brown Revolution* od Davise Schoenbauma (strany 51 a 52).

[18] Je třeba brát v potaz, že masivní internace dělníků v táborech se dala před zraky a za plného vědomí světové buržoazie a že rozhodně nechyběly buržoazní organizace, včetně židovských, které by k tomuto zločinnému podniku přispěly.

[19] Jak je vidět z letáků CEDADE, nacistické organizace v Barceloně.

[20] Oficiální noviny „*reálného socialismu*“ na Kubě a „*realizujícího se socialismu*“ v Nikaraguy.

[21] Právě tato oblast „*konkrétního*“, „*partikulárního*“ a „*řešení problémů každého*“ se bezpochyby nejlépe hodí oficiální demagogii a všeobecným lžím, na nichž režim staví svoji propagandu.

[22] Viz výše zmiňovaná Schoenbaumova kniha, strany 84 a 85. Jedná se o anekdotu a její použití zde může někomu připadat absurdní. Avšak čtenáři v těchto „*konkrétních příkladech socialismu*“ – jak co do formy tak do obsahu – jistě rozpoznají projev nejednoho ze svých nepřátel.

[23] Tamtéž.

[24] Nedokážeme se ubránit tomu potěšení a předkládáme čtenáři dva následující citáty, které ilustrují nesmírnou podobnost mezi stalinistickým ospravedlňováním a nacistickým opěvováním kultury:

„Kultura je nejvyšším projevem tvůrčích sil lidu. A inspirovaným tlumočnickem této kultury je umělec. Bylo by šílené domnívat se, že by své božské poslání mohl splnit mimo lid. Existuje pouze jako součást lidu a energie nutná k jeho existenci vychází z lidu.“ (Goebbels, v *Inauguračním projevu Národní kulturní komory*, 1933)

„Naše kultura je kulturou lidovou. Kulturní pracovníci musí s tou největší oddaností sloužit lidu: musí se s masami spojovat a nikoli se od nich odtrhávat. Abychom s masami navázali vztah, musíme se řídit jejich potřebami, jejich touhami.“ (Mao Ce Tung, v *Jednotné frontě v kulturní práci*, 1944) [25] Schoenbaum, tamtéž.

[26] Schoenbaum, tamtéž.

[27] Leták CEDADE.

[28] Schoenbaum, tamtéž.

[29] Jestliže zde pro příklad neuvádíme jiné režimy, třeba castrismus, je tomu tak proto, že Castro narozdíl od Hitlera pocházel z kubánské „vysoké buržoazie“ a raději o tom mlčí. Jisté však je, že kdykoli to lze, buržoazie nikdy neztrácí příležitost, aby mlžila tím, že nechá zazářit třídní původ, kořeny, jako by mohl cokoli zaručit. Ve skutečnosti, jak ilustruje příklad Hitler-Castro, rozhodující není třídní původ, ale reálná praktická činnost buď ve prospěch režimu námezdního otroctví, nebo proti němu.

[30] Projev přednesený v továrně Siemens v listopadu 1933.

[31] *„Ve skutečnosti „program socializace“, který se sociální demokraté, když byli u moci, nikdy neopovážili realizovat, do značné míry uskutečnili fašisté. Stejně jako nebyly požadavky německé buržoazie uspokojeny v roce 1848, ale později následnou kontrarevolucí, tak program sociální demokracie realizoval Hitler. Fakticky to tedy byl Hitler a nikoli sociální demokracie, kdo prohlásil 1. máj svátkem, což je jako obecné srovnání toho, o čem socialisté říkali, že to chtějí uskutečnit, ale nikdy tak neučinili, s politikou praktikovanou v Německu od roku 1933 postačující, abychom si uvědomili, že Hitler opravdu realizoval program sociální*

demokracie, aniž by se uchýloval k jejím službám.“ Paul Mattick v „*Capitalist Integration and Working Class Rupture*“.

[32] Cynismus nacismu nepřekonal ani vojenský režim v Uruguay, jenž nejhorší ze svých koncentračních táborů vybudoval pod jménem „Svoboda“.

[33] Schoenbaum, strana 109. Zvýrazněná místa jsou naše.

[34] Po průmyslových revolucích, k nimž došlo po „druhé“ světové válce, je dnes dělníková fyzická síla mnohem méně důležitá a představa dělníka, model národních fašistů a socialistů této doby, se této evoluci kousek po kousku přizpůsobuje, přičemž do sebe začleňuje běžnější typ muže a ženy.

[35] Prohlášení Adolfa Hitlera, cituje CEDADE.

[36] Ony zaoceánské parníky sloužily k přepravě vojáků a Volkswageny sloužily jako obecně užívaná vojenská vozidla. Totéž platilo pro dálnice, které byly první na světě a používaly se k přepravě vojáků a obrněných vozidel.

[37] V 80. letech 20. století zvažovala francouzská socialistická vláda vytvoření skutečného ministerstva volného času jako cosi velmi originálního.

[38] Tyto citáty od Leye pocházejí ze Schoenbaumovy knihy (str. 132, 133, 134).

[39] Schoenbaum, tamtéž.

[40] Když se přemění v akci celé továrny, jedná se již o cosi výjimečného (jak se stalo mnohokrát v minulosti). Když ale překročí tyto překážky a rozšíří se do celé společnosti, nelze revoluci zastavit.

„Dalším zdrojem nemravnosti dělníků je, že jsou zatracenci práce. Je-li produktivní činnost tím největším potěšením, jaké známe, nucená práce je tím nejkrutějším a nejvíce ponižujícím mučením. Není nic strašnějšího než od rána do večera muset vykonávat cosi, co je vám odporné. A čím lidštější má dělník pocity, tím více musí svoji práci nenávidět, protože cítí donucení, které práce znamená a

„Strach“ není ničím jiným než pocitem utištění a sklíčenosti, který u buržoazie nutně provází práci, tuto ohavnou činnost nuzného dobývání chleba. V udatném německém buržoovi „strach“ rozkvétá ve své nejčistší formě: pro něj je chronický a „vždy jemu rovný“, bídný a opovrhlivý, zatímco proletářova mizérie vždy nabírá nejostřejší násilnou formu a nutí jej pustit se do boje na život a na smrt, čímž její činí

práce představuje."

B. Engels, *Postavení dělnické třídy v Anglii*

„strach“ ale vášeň. Chce-li tedy komunismus zrušit buržoávu „strach“ stejně jako proletářovu bídu, rozumí se samo sebou, že to nedokáže, aniž by zrušil příčinu obou: práci."

Karel Marx, *Německá ideologie*

„Vskutku z nás rostou neduživci a postiženci. Balzamované hovězí, brambory, pančované víno a pruský Schnapps uvážlivě kombinované s nucenou prací oslabují naše těla a uzavírají naši mysl. A doby, kdy si člověk utahuje opasek a stroj zvyšuje svůj výkon, jsou právě těmi dobami, kdy nám ekonomové káží malthusiánskou teorii, náboženství abstinence a dogma práce.

Skutečně by bylo lepší takové jazyky vyříznout a hodit psům."

Paul Lafargue, *Právo na lenost*, 1848

„Kdyby dělnická třída, vyrvavše si ze srdce neřest, která ji ovládá a degraduje její povahu, povstala ve své strašlivé síle, nikoli aby se domáhala lidských práv, která jsou jen právy kapitalistického vykořisťování, nikoli aby se domáhala práva na práci, jež je jen právem na bídu, nýbrž aby ukula bezostyšný zákon zakazující každému člověku pracovat déle než tři hodiny denně, země, stará dobrá země, by se otřásala veselím a cítila by, jak v ní pulzuje nový vesmír..."

Paul Lafargue, *Právo na lenost*, 1848

Internacionalistická Komunistická Skupina (IKS)